

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00119572715 /119756163
Konu : Soru Önergesi (7/39760)

06.03.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/39760
GK 101

İlgi : 06.02.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1794495 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ tarafından verilen 7/39760 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 3E6509EE-D899-4DE0-9C16-8FA843891C4F

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bulvarı No:151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: 03124491331 Faks No: 0312449 13 41

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

GÜLAY ÖZCAN

Bilgisayar İşletmeni

Telefon No: 03124491331

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye Ait 7/39760 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-5) Bakanlığımız tarafından Avrupa Birliği (AB) - Hindistan Serbest Ticaret Anlaşması (STA) ve ülkemize muhtemel etkilerine ilişkin çalışmalar yürütülmektedir.

Hindistan'ın ihracatının Gayrisafi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) oranı %11, ihracatının ithalatını karşılama oranı ise %62 düzeyindedir. Hindistan ekonomi ve sanayisinin daha içe dönük bir üretim yapısına sahip olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, Hindistan'ın ihracatındaki başlıca ürünlerde AB'nin gümrük tarifeleri halihazırda sıfır veya oldukça düşüktür. Ayrıca, AB-Hindistan STA kapsamında Hindistan'ın AB pazarında tercihli gümrük vergisi oranlarından yararlanabilmesi için anlaşmada öngörülen menşe kuralları çerçevesinde ilgili ürünlerin Hindistan menşei kazanması gerekecektir. Dolayısıyla, yalnızca Hindistan'da yeterli işçilik veya işlem görerek anlaşmada tanımlanan menşe kriterlerini karşılayan ürünler tercihli rejimden istifade edebilecektir.

Buna karşılık, Türkiye ile AB arasında tesis edilen Gümrük Birliği kapsamında sanayi ürünleri bakımından taraflar arasında serbest dolaşım esası geçerlidir. Türkiye'den AB'ye gerçekleştirilen ihracatta menşe şartı aranmamakta, Gümrük Birliği çerçevesinde serbest dolaşımda bulunan ürünler AB pazarına gümrük vergisinden muaf olarak girebilmektedir. Bu yönüyle Türkiye'nin AB'ye ihracat rejimi, STA kapsamındaki klasik menşe temelli tercihli ticaret düzenlemelerinden farklı ve daha ileri bir entegrasyon düzeyine dayanmaktadır.

Öte yandan, ülkemiz Gümrük Birliği kapsamında AB'nin teknik mevzuatına uyum sağlamakta; sanayi ürünlerinde ilgili AB teknik düzenlemeleri ve standartları iç hukuka aktarılmakta ve uygulanmaktadır. Buna paralel olarak, üretim altyapımız ve ihracat kompozisyonumuz halihazırda AB teknik standartlarını karşılayacak seviyededir. Hindistan ise AB ile bu düzeyde kurumsallaşmış ve bağlayıcı bir teknik mevzuat uyumuna sahip değildir. Bu durum ülkemizin AB pazarında teknik engeller ve düzenleyici çerçeve açısından da Hindistan'a kıyasla yapısal bir avantaja sahip olduğunu göstermektedir.

Dolayısıyla, esasen Türkiye olarak bu ortamda rekabet ettiğimiz dikkate alındığında, AB'nin açılımlarının etkisinin de sınırlı olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda, ilgili STA'nın genel olarak AB'ye ihracatımızın üzerindeki etkisinin sınırlı olacağı öngörülmektedir.

Gümrük Birliği, ülkemizin Avrupa Birliği'ne tam üyeliği öncesinde geçiş dönemi düzenlemesi olarak 31 Aralık 1995 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bununla beraber, Gümrük Birliği'nin işleyişinden doğan sistemik sorunlar geçen zaman zarfında daha belirgin hale gelmiştir. Nitekim, bu sorunlardan birisi de hukuken bu anlaşmalardan Türkiye'nin otomatik yararlanamaması ve münhasıran anlaşma sonuçlandırılması ihtiyacıdır. Öte yandan, her ne kadar AB'nin üçüncü ülkelerle akdettiği yeni ticaret anlaşmaları ülkemiz bakımından bir asimetriye yol açıyor olsa da Türkiye'nin AB'nin imzaladığı tercihli ticaret anlaşmalarından doğan yükümlülükleri otomatik olarak uygulaması söz konusu değildir. Bu tür sorunların aşılması için Gümrük Birliği'nin güncellenmesine ilişkin girişim ve temaslarımız Bakanlığımız tarafından kararlılıkla sürdürülmektedir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK), Gümrük Birliği'nin işleyişinden kaynaklanabilecek olumsuz etkilerin giderilmesi amacıyla tarafların tek taraflı ticaret politikası önlemleri alabilmesine imkân sağlamaktadır. Bu çerçevede Türkiye, yerli üreticilerin ve ihracatçıların korunması amacıyla anti-damping, telafi edici vergiler, menşe kuralları ve korunma önlemleri gibi çeşitli karşı tedbir

mekanizmalarını uygulayabilmektedir. Ayrıca, Hindistan dahil, özellikle AB'nin STA'ları kapsamında ticaret sapması için uzun süredir risk bazlı olarak tedbirler alınmaktadır.

Diğer taraftan Bakanlığımızca, şirketlerimizin ihracata hazırlanması ve uluslararası pazarlarda rekabet avantajı kazanmaları amacıyla kapasitelerinin güçlendirilmesi, ürünlerinin yurt dışında tanıtımı, pazarlanması, tutundurulması ve markalaşmasının desteklenmesine yönelik giderler ile ihracatımızın sürdürülebilir artışının sağlanması için 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar çerçevesinde ihracat destekleri sağlanmaktadır. Söz konusu karar kapsamında yeni pazarlara açılmak ya da yurtdışı pazarlardaki rekabetçiliğini artırmak isteyen firmalarımıza pazara giriş belgeleri, yurtdışı marka tescil, yurt dışı pazar araştırması, yurt dışı ve yurt içi fuarlara katılım, birim kira, tanıtım, heyetler, markalaşma, yeşil mutabakata uyum konularında destekler verilmektedir.

Bu çerçevede, mal ihracatına yönelik olarak 2025 yılında 25,5 milyar TL destek ödemesi gerçekleştirilmiş olup, 2026 yılında ise mal ihracatına yönelik devlet destekleri için 32,8 milyar TL bütçe ayrılmıştır. Desteklerin detaylarına ilişkin bilgilere ise Bakanlığımızın resmi internet sayfasından (www.ticaret.gov.tr) erişilebilmektedir.

Öte yandan, ihracatçı firmalarımızın küresel finansmana erişim imkânlarını genişletmek, desteklemek ve kolaylaştırmak da firmalarımızın dış pazarlarda rekabetçi konumlarını sürdürebilmeleri açısından önem taşımaktadır. Bu doğrultuda Bakanlık olarak ihracatçımızın daha düşük maliyetli finansman imkânlarına kavuşması için Türk Eximbank, Türk Ticaret Bankası ve İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi (İGE A.Ş.) ile iş birliği içinde çalışmalarımız sürdürülmektedir.